

Aknai Péter

(1973, Pécs)

író, költő, szerkesztő,
Pécsett él

Aknai Péter

Az Isten mindig kék lesz

Amióta az eszemet tudom, futballista akartam lenni. Mivel Kolozsváron kevés játéklehetőséghez jutottam, kölcsönadtak egy vidéki egyesületbe, Aranyosgyéresbe, ami a nagyváros után nem az álmok netovábbja. Mégis, ebben a kisvárosban történt meg életem egyik meghatározó eseménye: itt ismerkedtem meg Alinával a Bingo Bárban.

Nemigen jártam én sehova, nem mentem se ide, se oda. Az én világomban a focin kívül más nem létezett. Néha azonban engedtem a csapattársaknak, és bementem velük a városba bingózni. Végtelenül egyszerű játék: van egy szelvényed, azon a számaid. Ha az összes számod kihúzták, bingót mondasz, és nyertél. A játékteremben még nem számítógéppel sorsoltak, hanem élő erővel, nem is akármilyenel. Kellemes női hang mondta be a számokat mikrofonba, de magát a bemondót nem lehetett látni. Amit akkor gondoltam, ki is mondtam: látni akarom őt, és ha fele olyan szép, mint a hangja, feleségül veszem. Az egyik csapattársam ismerete, be is mutatott neki. Szia! Augustin vagyok Kolozsvárról, és szeretnék feleségül venni. Veled képzelem el az életem, külföldön.

Alina, szegény, meg se tudott szólalni – zavarba jött, és biztos azt gondolta, na, itt ez a bunkó focista, ez is olyan, mint a többi, csak azt akarja. Hogy oldjam kicsit a feszültséget, randira hívtam, moziba. Kínjában elfogadta a meghívást, de az egész jelenet annyira abszurdnak tűnt, hogy nemigen bízhattam a sikerben. A többiek egész este rajtam röhögtek: minek ilyen köröket futni, itt a szálloda helyben, tele

üres szobával, minek ezt túlszpilázni? Azt válaszoltam nekik, hogy egy focista is lehet úriember. Másnap estére beszéltek meg a randit a kolozsvári Cinema Republica elé. Felhúztam az öltönyöm, vettem egy csokor virágot, és már jóval korábban ott toporogtam a mozi előtt. Szinte biztos voltam benne, hogy nem fog eljönni. De megérkezett: amikor megláttam, a szívem úgy elkezdett zakatolni, mint a bukaresti expressz. Alina tizenkilenc volt. Én huszonegy. Bingó!

Mozi után hazakísértem – legalábbis azt hittem. De nem a saját címét adta meg, hanem egy ismerőséét. Engem szépen lepattintott. Amikor eltűntem, csak akkor ment haza. Okos!

Aranyosgyéres abban az időben nem a közbiztonságról volt híres, Alina pedig hajnali négyig dolgozott. A munkanapjain felhúztam az ébresztőórát fél négyre, elsétáltam a lakhelyemtől két kilométerre lévő bárba, megvártam, amíg befejezi a műszakot, és hazakísértem. Akkor már az igazi otthonába. Egy csók nem sok, annyi sem történt köztünk. A nővel szembeni féltékenységem meggátolt ebben, de tudtam: nekem ő kell. Alina csókolt meg először egy hónap után. A reggeli kilences edzéseken pokoli fáradtságot éreztem, de végigtoltam becsülettel.

Az első együttlétünk után Alina teherbe esett Sergiuval. Megismerkedésünk után egy hónappal megkérdeztem apámtól: – Emlékszel a lányra, akit egy hónapja bemutattam neked? – Igen. – Feleségül fogom venni. – Biztos, hogy nem. – De igen! Mint ahogy az is biztos, hogy nagypapa leszel.

Teljesen kiakadt. Anyám olyan mérges lett, hogy kidobott otthonról. Alina azt mondta, ha el akarom venni, ahhoz meg kell kérni a kezét, és nemcsak tőle, hanem a családjától is. Azt válaszoltam, hogy az első nem kérdés, a többit megoldjuk. Szerencsére a szülei jól fogadták a lánykérést.

Elkezdtek szervezni az esküvőt. Kétszázötven fővel terveztünk, de vagy százan nem jöttek el. Nagyot buktunk rajta, de azért be tudtunk költözni Kolozsvárra, egy garzonlakásba. Vártuk a gyereket. Ekkor jelentkezett egy menedzser, aki a második ligás magyar bányászváros csapatának keresett belső védőt. A kieső helyen lévő csapatnál világos volt a cél: bent maradni a másodosztályban. Lehetőséget kaptam a várva várt külföldi próbajátékra, három napra. Belevágtam. Magyarországról addig csak annyit tudtam, hogy fejlettebb ország, mint a miénk.

Nem túlzok, ha azt mondom: semmink nem volt. A család nemhogy segíteni nem tudott, de a testvérbátyám révén még le is húzott. Zöldkártyával megnyílt előtte az út Amerikába. Mielőtt kiment, az ismerőseimtől kért kölcsön ötezer eurót azzal, hogy én majd megadom a pénzt. Nem tudtam erről, csak akkor, amikor már Koplón játszottam kölcsönszerződéssel. Alina hívott egy nap, hogy veréssel fenyegetik – terhesen! –, és azt a pénzt követelik tőlünk, amihez semmi közünk. Rettegtem, hogy bajuk esik. Mindent, amit Magyarországon kerestem az első hónapokban, a tartozás törlesztésére fordítottam.

A bátyám katonaként csinált karriert Amerikában: Irakban és Afganisztánban szolgált, ma már háborús veterán. A rokonságtól úgy tudom, milliomos lett. Az eset óta nem beszélünk egymással, igaz, egyikünk sem tett rá kísérletet. Van, amit nem tudok megbocsátani: ha a családomat bántják, nincs második esély. A testvéri kötelék végleg elszakadt.

A próbajátékom első meccsére úgy érkeztem, hogy cipőm se volt. Az a védő adta kölcsön

a csukáját, akinek én jelentettem a konkurenciát. Semmi érdeke nem fűződött ahhoz, hogy segítsen. Meglepett a gesztusa. A baj csak az, hogy a csuka két és fél számmal kisebb volt, mint a lábam. Lépni is alig lehetett benne, nemhogy futni, de nem érdekelt, különben is, játék közben nem érzek fájdalmat. Bizonyítani akartam, mindent beleadtam. A meccs után sírva vettem le a cipőm az öltözőben. A többiek nem értették, mi a bajom, mert győztünk, és jól játszottam. Akkor értették meg, mi történt, amikor látták, hogy mindkét lábszárvédőm csupa vér. A sarkam úgy nézett ki, mint a klopolt húscafat. Másnap elvittek a sportboltba, és megvették nekem a legjobb cipőt, pedig még nem is voltam igazolt játékosuk. A csapattársamat, akitől a stoplist kaptam, kiszorítottam a posztjáról. Az esetről nem beszélünk később soha, de ha felidézem a történeteket, az önzetlen felajánlást, még most, évtizedek múltán is borsózik a hátam.

A három nappól három hét lett. Annyira megtetszett a játékom Pali bácsinak, hogy nem engedett haza. Azt mondta, intelligens játékosnak tart, és nagyon tetszik neki, ahogy készülök meccsről meccsre, ahogy a családról gondolkodom. A meccsek után mindig azt mondta, maradjak jövő szombatig. Három hét után viszont nem bírtam tovább: elé álltam, és elmondtam, hogy haza kell mennem, mert szülni fog a feleségem. Elengedett. Hazafelé eldöntöttem, hogy maradni szeretnék.

Odaát kérdezték, milyen Magyarban, hogy bírom? Bántanak, lerománoznak, megkergetnek az utcán? Ha bemegyek a boltba, mondják-e, na, itt a román, biztos lopni fog? Erre csak azt tudtam válaszolni, hogy én olyan szeretetet, mint odaát, még soha nem éreztem. Hogy ez más világ, ez már a civilizáció!

Aláírtam a kölcsönszerződésemet. A mestertervünk úgy szólt, hogy játszom tovább. Ha megszületik a gyerek, hazamegyek értük, és együtt jövünk Magyarországra.

Most már bátran bevallhatom: én az akkori magyar labdarúgásról semmit nem tudtam. Nulla. Nem hallottam még Kiprichről és Détáriról sem. De Pali bácsira nem lehetett nem odafigyelni. Nekem amolyan apafigura. Mondott valamit, és az oda ment, ahová mennie kellett. Valósággal felszabadított, megerősített az elhatározásomban. Tudtam, hogy ez az utam, és képes vagyok beletenni háromszor annyit. Őva intett a magyar közegbe süppedéstől, ezért azt javasolta, mindig gondoljak arra, hogy én itt elveszem valakinek a munkáját. Elhittette velem, hogy én is lehetek a legjobb a posztomon az országban – elképesztően tudott ösztönözni. Nem ő volt a legfelkészültebb edző játékos-pályafutásom során, de aki olyan energiákat tudott bennem felszabadítani, mint ő, egy sem. Nem akarom túlmisztifikálni a dolgot, de hát én nem beszéltem magyarul egy szót sem. Pali bácsit ez nem érdekelte, úgy hadart magyarul, mintha érteném. Különös: az eligazításából a szavak szintjén csak a nevem értettem, és talán még egy-két szót, hogy labda, meg ilyenek. De a testbeszédéből képes voltam olvasni a gondolatait. Egy hullámhosszon rezegtünk; tudtam, mit akar tőlem a pályán. Gyakran beszállt közénk játszani – ez is segített a megértésben. Élénken emlékszem a párharcainkra, az arc kifejezésére. Az arcára az volt írva: „Nem tudok veszíteni!” Sokszor addig játszottunk, amíg nem ők nyertek, vagy annyira besötétedett, hogy nem tudtuk folytatni a játékot. A mentalitása hasonlított az enyémhez: hiába voltam fiatalabb és gyorsabb, nem engedett lefordulni, ha kellett, megfogott ott is... Mindent beleadott, és én is mindent beleadtam. Én télen is úgy csúsztam be, mintha gyepszőnyegen játszanék: a jég sokszor szétvágta a kezem.

Nehéz hetek következtek. Ha a bentmaradás a tét, mindig fontos meccsek előtt állsz, és Pali bácsi nem engedett haza. Egyedül maradtam idegenben. Nehezen ment a beilleszkedés. Alig pár emberrel tudtam megértetni magam. A me-

nedzserem segített ugyan a lakhatástól az étkezésen át mindenben, de nem mászkálhattam vele egész nap. Nyomasztott a bátyám révén rám szakadt adósság is. Alinát a születésnapján hívtam fel. Gratuláltam neki, és elmondtam, hogy szörnyen hiányzik. Azt válaszolta, hogy nekem is van ajándékom: apa lettem. Alig jutottam szóhoz, azonnal menni akartam hozzájuk. Úgy jöttek ki a kórházból, hogy a gyereknek még ruhája sem volt. Szörnyen éreztem magam, mivel a fizetésem mind elment adósságtörlesztésre. Rohantam Pali bácsihoz, aki azt mondta, amit általában: kulcsposztom van, fontos meccsek jönnek, a belső védőt nem tudja pótolni. Szükség van rám, nem mehetek.

A fiamat háromhetes korában láttam először. A gyereknek se ruhája, se pelenkája, se cumija. Egy szatyor alsóneművel érkezünk Magyarországra. A klub kocsit küldött értünk a határra. A kisváros üdülőövezetében kaptunk egy házikót. Begurultunk az utcába. Nem értettem, miért áll ott az egész csapat szatyrokkal, csomagokkal megpakolva. Mindenki hozott valamit: ennivalót, pelenkát, ruhát, játékot a kisbabának. Annyira meg voltam rökönnyödvé, hogy alig bírtam kiszállni az autóból. Ahogy végignéztem rajtuk, elsírtam magam. Alinán is láttam, hogy mélyen megérintette a jelenet. Még nem sejtette, milyen nehéz idők jönnek, hogy egyedül marad a gyerekekkel idegenben...

A magyarországi közös életünk borzasztó nehezen indult. Engem lekötöttek a meccsek, az edzőtáborok, Alina viszont otthon maradt a kicsivel összezárva az üdülőtelepi házikóban. Sergiu sokat sírt; az anyukája bizonytalanságára is erősen hatott. Ugyan mindennap benézett hozzánk valaki, megkérdezték, van-e szükségünk valamire, de ott kint – különösen télen – teljesen el voltunk zárva a világtól. Se bolt, se társaság, hétvégén még buszközlekedés is alig. Alina összezuhant: iszonyúan szenvedett a család és a társaság hiánya miatt. Senkit nem ismert, senkivel egy szót nem tudott beszélni,

nekem meg jöttek a meccsek, az edzőtáborok – keveset tudtam velük lenni. Pár hónap után úgy tűnt, feladja: haza akart menni... Tovább tetézte a gondjainkat a betegsége: tüdőembóliát kapott, kórházi kezelésre szorult. Még TB-kártyája sem volt. A város a saját költségvetéséből vállalta a kezelést. A nagylelkűségnek ez a foka számomra felfoghatatlannak tűnt.

Egy nyári reggelen kocsi állt meg a ház előtt, és dudált. Pali bácsi az autó letekert ablakából kiabált, amiből annyit értettem, hogy „Román” meg „Balaton”. Érkeztek a többiek is: konvojban mentünk a híres Balatonra. Estig lent voltunk a parton: homokfoci, kártyázás, sörözés, beszélgetések. Alina akkor érzett meg valamit abból, amit én már jóval korábban. Talán az a balatoni út volt a fordulópont az életünkben, ott dőlt el: maradunk végleg.

A csapat kiharcolta a bentmaradást. A kölcsöszerződésem lejárt, döntenünk kellett. A jól sikerült szezon után elkezdtek érdeklődni utánam első osztályú klubok. Volt olyan menedzser, aki készpénzzel érkezett; lobogtatta a szerződést, amit ha aláírok, másnap már költözhattünk volna. Élvonalt, nagy város, nagy fizetés – az akkori gázsim többszörösét ígérték. De nem mentünk, mert már részei voltunk a helyi közösségnek. Olyan megbecsülésben éltünk, amit azelőtt soha nem tapasztaltam. Én azt a szeretetet nem cseréltem volna el csak azért, hogy jobban keressek. Sokan csak miattam jöttek ki a meccsekre. A városban rám köszöntek, átkiabáltak az utca túloldaláról: „Román, szuper voltál!” Én ezeket az embereket akartam boldoggá tenni. Ragaszkodásuk csak fokozódott, amikor híre ment, hogy elhajtottam az élvonalbeli klubokat.

A csapatban kulcsember lettem. Egy közelgő bajnoki előtt különös izgalmat éreztem a srácokon. Nem értettem az okát, meg is kérdeztem, mire fel a nagy izgalom? Azt mondták, a Komló–Pécs meccsnél nincs nagyobb. A két város rivális; az utálat kölcsönös, presztízscsata, telt-

házas rangadó. Kifutottam a pályára: lovasrendőrök, füttyszó, a fáról is lógtak a szurkolók. Te jó ég, hová kerültem! Még a hangosbemondó is jól mondta be a nevem, ami azért ritkán fordult elő. Nyertünk egy–nullra, és a mezőny legjobbja lettem: egyedülként kaptam kilencest. A meccs után a polgármester megkeresett az öltözőben. Gratulált, és kezet fogott velem.

Én nem tudtam, hogy létezhet olyan hely a világon, amiről semmit sem tudok, mégis az válik otthonomná. Mert úgy érzem, ez az otthonom, nem Kolozsvár, ahol születtem. Ha azt kérdezik tőlem, melyik a létező legszebb város, én azt felelem: Komló. Régebben mindenki röhgött rajtam, hogy ennek a románnak teljesen elmentek otthonról. De én így láttam a világot: Komló a legszebb város, és a helyi futballcsapatnak van a világon a legjobb edzője, a Pali bácsi. Ő meglátta bennem azt, amit én sem tudtam. Akkor csak mosolyogtam rajta, és azt mondtam, hogy nem, én biztos nem leszek edző. Edző lettem.

Apámmal soha nem volt jó viszonyom. Keményen bánt velünk, gyakran meg is vert. Valószínűsíthető, hogy a gyerekkori bántalmazás miatt lettem epilepsziás. De a focit akkor sem hagytam abba: ha nem engedtek, az ablakon át lógtam meg edzésre, meccsekre. Tisztelem apámat, mert az apám. Ha Kolozsváron vagyok, meglátogatom, de köztünk már soha nem lesz felhőtlen a viszony. Anyukám negyvennégy évesen meghalt rákban. Az volt az álma, hogy láthassa az unokáját. Nem adatott meg neki...

A vezetéknevem nem jelent semmit. Ráadásul az itteniek nem is tudják rendesen kiejteni. A keresztnévem viszont elkezdtek magyarítani: Augustinból Guszti lettem. Mára egészen elmagyarosodtam: sok dolgot elfogadok, amit korábban nem, és csak mosolygok rajta. A román stílus agresszív, én ezt hordozom magamban. Odaát minden perc a túlélésről szólt. A magyarok türelmesek, előreengedik a kocsikat a ke-

resztesződésben, nem dudálnak örült módon, és nem verekednek az utcán. Románia más világ. Ha nem tudsz megállni a lábodon, ha nem tudod megvédeni magadat és a családodat, bajba kerülsz.

A kezdeti időszakban előfordult szurkálódás. Aztán leálltak velem, amikor érezték, hogy tisztelem őket, az országot, a történelmét. Van ez a tipikus párbeszéd: – Honnan jöttél? – Kolozsvárról. – Hát, akkor az Magyarország! – Nem, nem az. – De Kolozsvár Magyarország! – Nem, Kolozsvár nem Magyarország, hanem Romániához tartozik, de lehet, hogy ez megváltozott, csak nem tudok róla.

Itt megállunk, kivárunk... és nem folytatjuk tovább. Szépen ülünk egymás mellett, a magyar meg a román. Nem tudunk változtatni azon, ami megtörtént. Trianon már nagyon messze van.

Valamit azért nem értek: vannak azok az erdélyiek – meg itt élő románok ugyanúgy –, akiket rossz hallgatni, hogy mennyire utálnak itt vagy ott lenni. Egy darabig hallgatom őket, aztán elegendő leszek, és visszakérdezek: Ne haragudj, ha annyira utálsz itt lenni, miért nem mész Magyarországra? Román az útleveled, a román államtól kapod a fizetésed, ha mindenkit utálsz, akkor ne maradj itt!

A román korosztályos válogatottban van három-négy magyar játékos, akik nem beszélnek románul egy szót sem, mert zárványban élnek. Állnak a himnusznál, kezük a szívükön. Nem tudják se a dallamot, se a szöveget, csak néznek bele a fényes éjszakába. Kínos. Sőt, botrányos, mint az az edző, aki tíz éve itt él, és tolmáccsal beszél. Ha úgynevezett „profikról” beszélünk, akkor ez felháborító! Arról nem beszélve, hogy nem megy át a szenvedély, a tűz áttételeken keresztül. Saját maga ellen dolgozik az ilyen edző.

A mai napig az hajt, amit Pali bácsitól halottam: hogy én itt elveszem valakinek a munkáját. Én nem tehetem meg, hogy ne legyek

háromszor olyan jó. Hétfőtől vasárnapig dolgozom a magyar labdarúgásért.

Mivel a focin kívül nekem nem létezett más szakma, ezért nem is gondolkodtam váltásban. Nekem soha nem volt B-tervem. Mindig csak egy erős „A” létezett. Pali bácsi persze állandóan sulykolta a témát, hogy gondolnom kell a jövőmre, mert gyorsan eljön az idő, majd meglátom. És hát nem vagyok egyedül: ott a család, a gyerekek. Azt mondta, edzőként mindig lesz kenyerem, mert a foci örök.

Még javában játszottam, amikor a komlói U9-es utánpótlás-csapatnál kerestek edzőt. Elvállaltam, már csak azért is, mert a fiam, Sergiu ott játszott. Ez volt az én edzői debütálásom. Azt vittem az öltözőbe a srácokhoz, amit Pali bácsinál magamba szívtam: a szigort, a fegyelmet, no meg a nagy román szívemet. A hitet, hogy vert helyzetből is fel tudunk állni. Mert hogy tavasszal a bajnokság tizedik helyéről vártuk a folytatást. A srácoknak azt mondtam, ha követnek engem, megnyerjük a bajnokságot. Láttam rajtuk, hogy nem igazán hisznek benne. Egyik edzésen, hogy ösztönözzem őket, tettem egy átgondolatlan ígéretet: ha a dobogó tetején végeznek, elviszem őket a Fradihoz vendégjártékra, ahol Lipcsei meg Dragóner fogják őket nézni a pálya szélén. Ez csak úgy kijött belőlem. De a srácok nagyon komolyan vették! Zsinórban nyertük a meccseket, lépegettünk felfelé a tabellán, a gyerekek pedig egyre többször kérdezték: „Guszti bácsi! Leszervezte már a meccset a Fradival?”

Tennem kellett valamit. Amikor látszott, hogy a legrosszabb esetben is dobogón végzünk, elkezdtem szervezni a vendégjátékot. Semmi kapcsolatomban nem volt a nagy hírű Ferencvárhoz, de egy nap felhívtam őket. Elmeséltem, ki vagyok, honnan jöttem, és mit szeretnék. Mindent úgy mondtam el, ahogy az történt, nem hallgattam el semmit. Talán még jól is szórakoztak az akcentusomon, ahogy törtem a magyart. És belementek! Meghívtak minket

vendégjátékra a Ferencvároshoz. Nagy busszal mentünk, gyerekek, szülők, edzők. Körbejártuk a pályát, az öltözőket, és a meccsen a srácokat végignézte Lipcsei meg Dragóner. Azokat a boldog gyermekarcokat soha nem felejttem... Velük tapasztaltam meg először azt az edzői erényemet, hogy jól tudok ösztönözni. Középszerű és reményvesztett csapatokat hoztam fel – sokszor a dobogó tetejére.

Nem volt azonban töretlen és kudarcok nélküli az edzői pályám. A PVSZK-nál például három korosztálynál dolgoztam edzőként és játékos-edzőként is. Egy idő után úgy éreztem, nem becsülik meg a munkámat, azt a hétfőtől vasárnapig tartó melót, amit beleraktam. És nagyon zavart az is, hogy a nyertes pályázatokból a klub csak szerényen profitál...

Elegem lett. Mivel egy ismerős éppen akkor ajánlott németországi munkát egy futárcégnél, felmondtam. Életemben először szakítottam a futballal. Németországba viszont egyedül kellett mennem. A vasútállomáson búcsúztunk. Az akkor hároméves kislányom átölelte a nyakamat, és azt mondta: „Apa, ne hagyj itt engem, vigyél magaddal!” Belém égett a jelenet, a mondat.

Hosszú, átszállásokkal tarkított vonatút után érkeztem meg Stuttgartba. A város idegen volt, szürke és barátságtalan. Ismeretségem semmi. A motelban, ahol megszálltam, nem tudtam aludni: egész éjjel a plafont néztem, és a családomra gondoltam. Sergiura, a kis Karira, ahogy átöleli a nyakamat... Tudtam, hogy elcsesztem.

Szíkányit sem aludtam. Másnap hajnalban már a vasútállomáson voltam, és a pénzből, amit az ottani cégtől kaptam az első három hónapra, megvettem a vonatjegyem haza. Ebéd után érkeztem meg a bőröndjeimmel. Nagy levegőt vettem, és becsöngettem. A feleségem csaknem összeesett az ajtóban, ahogy meglátott. A gyerekek a nyakamban lógtak. Alina viszont neheztelt rám, hiszen munka nélkül maradtam. Átparancsolt a vendégszobába. Nem

tudtam máshová fordulni, mint a klubomhoz, ahonnan eljöttem.

Kínos jelenet következett, nem felejttem, amíg élek. Álltam az igazgatói asztal előtt, mint egy sarokba szorított kutya, és tűrtem jó darabig. Hogy mit képzelek magamról! És szégyelljem magam, meg ilyenek. Közben átfutott az agyamon, hogy én ennél a klubnál a belemet is kidolgoztam; igazságtalannak éreztem a vádat, a bánásmódot, és akkor lassan, de megálíthatatlanul ment fel bennem a pumpa. Előbújt belőlem a zsigeri román: kiléptem a sarokból, eléjük álltam, és rájuk borítottam az asztalt. Mondanom sem kell: végleg elvágтам ott magam.

Dolgoznom viszont kellett. A foci révén szerzett kapcsolataim segítettek. Egy magyar barátom építőipari vállalatánál lettem segédmunkás. Építkezésen talicskáztam. Egy hét után azonban ajánlatot kaptam egy újonnan alakult városi klubhoz. A haver szerint több volt velem a papírmunka, mint a tényleges munkavégzésem, de barátsággal váltunk el. Az új klubomnál szabad kezet kaptam. És akkor fordult a kocka!

Különös ez: egy rossz döntés, a stuttgarteri utam kudarca és annak minden következménye hozta meg az áttörést Magyarországon, amikor már nemcsak morális értelemben, de anyagiilag is megbecsült tagja lettem a közösségnek. Kerestek a szakmában. Megint Pali bácsinak lett igaza: edző lett belőlem.

Azt akarom, hogy soha ne legyen kérdés, miért vagyok itt. Én még mindig azt érzem, hogy amit itt kaptam, azt nekem vissza kell fizetnem. Gyakran kérdezik, honnan van ennyi erőm ott lenni minden korosztály edzésén, a meccseken az ország különböző részein, konferenciákon Európa-szerte. Sok személyes üzenetet kapok, olyanokat, amiket el sem merek mondani. Mert olyan kedvesek. Ezek megerősítenek.

Ha a gyerek jól érzi magát, a szülő is elégedett. Egyszerűnek tűnik, de ha belegondolsz,

nem az. Mert az a kérdés húzódik meg a háttérben, hogy a gyerek hogyan fog boldogulni az életben. A sport sok mindenre megtanít, és nemcsak azt, aki részt vesz a játékban, hanem azt is, aki nézi. Hogy tiszteljük a másikat. Hogy az ellenfelet is meg kell tapsolni, ha gólt rúg, mert az is gyerek. Ez sport, nem háború. Egy tizenöt éves gyereknek ne legyen ellensége, csak ellenfele. Ha betartja a szabályokat, én mindenben ott állok mögötte. Ha nem, én vezetem ki a stadionból. Voltak, akiket elveszítettem...

Minden korosztálynak elmondom: meg kell becsülnünk azt, amink van. Az akadémiaát, a pályákat, a körülményeket. Hogy nem mindenhol kapnak reggelit, ebédet, vacsorát a gyerekek. Mindenünk megvan, és mégsem mi, hanem a horvátok vannak ott a döntőben, nekik van aranylabdás játékosuk. A magyarok nehezen mozdulnak ki a komfortzónájukból. Ha egy edzőt vagy játékost kirúgnak, nyolc csapat jelentkezik értük dupla fizetéssel. A játékosok közül az lesz európai szintű labdarúgó, aki időben kikerül innen, és nem öli meg a közeg. Nem tartom normálisnak, hogy valaki tizenhat évesen pénzt keres, hogy apuka menedzsert szeretne a tizenegy éves gyerekek. Egy akadémiai srácnak tizenévesen mindene megvan: lakás, kocsi, barátnő, luxus, mindeközben panaszkodik, hogy nem a posztján játszik, nem érti meg az edző, megverik az öltözőben. Ha né tán befejezi az iskolát, még büszkének is vagyunk rá. A rendszer kitermel egy kiégett, húszéves sportolót érettségi nélkül, akit meg kell tartani. A szülő meg azt kérdezi, hol a hiba?

A lányoknál még nehezebb: miért kell elkezdeni a szexuális életet tizennégy évesen? Attól fél, hogy kimarad a sorból? Miért vagyunk türelmetlenek? Hová rohanunk? Nem kell kette sével ugrani a lépcsőfokokat; mind végig kell járni egyesével, akkor felérhetsz a tetejére. A mai gyerekek olyan körülmények között edzenek, amiről mi álmodni sem mertünk: edzőtá-

bor, külföldi tornák, szállodák, pálmafák, fűtött pályák, fitnesztermek. A végén meg erre is azt mondják: kevés. És mi az eredmény? A nullánál alig több.

A családokkal is nagy baj van, a háttérrel, a támogatással, az elvekkkel. Az nem normális, hogy a gyerek éjszakánként zombikat gyilkol online, nappal meg ő maga az élőhalott. Használhatatlan. Itt mindenki mindent tud tizennégy évesen. Azt szoktam mondani nekik, hogy nagy bajban lesznek. De a legijesztőbb mégis az, hogy nekik is lesz családjuk. A szülők néha megkérdezik, mitől olyan sikeresek a mi gyerekeink. Mindketten céltudatosak, nyelveket beszélnek. A fiunk egyetemmet végzett, jelenleg Szaúd-Arábiában dolgozik videóelemzőként egy élvonalbeli klubnál. A lányunk idén érettségizett, egyetemre készül, válogatott labdarúgó. A válaszom rövid: nevelés. Valamiből nem engedhetünk.

Huszonöt éve azért jöttünk onnan ide, mert itt az volt, ami ott nem. Mára ez megfordult: munkahelyek, körülmények, fizetések, kereslet-kínálat, nem sorolom. Ma már szinte minden mutatóban jobbnak tűnik Románia, ennek ellenére egyszer sem fordult meg a fejünkben, hogy visszamegyünk. Itt voltunk, amikor jól ment, és itt maradtunk, amikor nehéz lett. Nem felejttem el, hányszor ettünk zsíros kenyeret reggel, délben, este odaát, és itt is, a szénbánya bezárását követően. De maradtam akkor is, és fizetés nélkül játszottam tovább. Mindig felálltam, mindig továbbmentem.

Ez az otthonom, és mindig az marad. Boldog vagyok, ha edzőként vagy az öregfiúkkal vizsztatérhetek oda, ahonnan indultam. Ha látom az új füves pályát, körben az erdőt, a felújított lelátót. Ha behunyam a szemem, látom magam, ahogy irányítom a védelmet belső védőként. Ez vagyok én: román szív a komlói kék-fehérben. Ha álmodom, szombat van, teltház, a lábamon cipő a méretemben, és a hangosbemondó hibátlanul ejti a nevem. Kifutok a pályára, felnézek az égre: nekem az Isten mindig kék lesz.